

Det Kongelige Kulturdepartement
Postboks 8030 Dep.
0030 OSLO

Vår referanse
201328474-4

Deres referanse
14/2642

Dato
19.08.2014

Høringssvar vedrørende gjennomgang av Norsk Kulturråd

Sør-Trøndelag fylkeskommune har fått anledning til å gi en uttalelse til utredningen «Gjennomgang av Norsk Kulturråd» Uttalelsen er utformet av Fylkesrådmannen.

Utredningen gir en oversikt over de problemstillinger og dilemma som er knyttet til Kulturrådets forvaltning av Kulturfondets midler, og gir forslag til hvordan disse best kan disponeres for å fremme fondet og rådets formål. Gjennomgangen er ryddig disponert ved at alle kapittel avsluttes med anbefalinger.

Vi gir en uttalelse til de punktene som er mest relevante for det regionale forvaltningsnivå og har en direkte tilknytning til vårt ansvarsområde.

Formål:

I formålsparagrafen for Kulturrådet står det: «å bidra til at kunst og kultur skapes, bevares, dokumenteres og gjøres tilgjengelig for flest mulig.

Uttalelsen tar utgangspunkt i formålet og forsøker å knytte den til det regionale nivået.

Legitimitet og transparens

I utredningen står: «Kulturrådets legitimitet er avhengig av deling av kunnskap, samspill og kommunikasjon blant annet med regionale og lokale beslutningsnivåer.»

Utfra dette har fylkeskommunen forventinger om samspill og kommunikasjon med det regionale nivået ved vurdering av søknader. Kulturrådets formål kan neppe oppnås uten et godt samarbeid med lokale og regionale parter, både offentlige myndigheter og private kulturaktører. Det vil være problematisk for regionen om det skjer tildelinger på tvers av lokale og regionale prioriteringer når det forutsettes regional med finansiering.

Det fins eksempler på det motsatte som har ført til utfordringer for regionen og for det aktuelle prosjektet. Det bør unngås i framtiden.

Kulturrådets rolle som kompetanseorgan og tilskuddspart, som kan gi råd og tilskudd til de store prosjektene som regionen/kommunene ikke klarer å finansiere på egen hånd, er svært viktig for kulturlivet i regionen. I mange tilfelle oppfattes tildeling som en faglig anerkjennelse, den oppfatningen skal ikke underkjennes.

Saksbehandler: Astrid Fuglås, astrid.fuglas@stfk.no,

Postadresse:
Postboks 2350
sluppen
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Fylkeshuset
Erling Skakkesgt.14
7004 TRONDHEIM

Telefon: +47 73 86 60 00
Bankkonto: 8601.27.27277
Org.nr.: 938 634 556

E-postadresse:
Postmottak@stfk.no
Internett:
www.stfk.no

Vi er enige i at økonomisk støtte fra Norsk kulturfond bør forbeholdes utprøving og forsøk i en tidsbegrenset periode og ikke brukes til permanent drift.

Utviklings- og forvaltningsoppgaver på arkiv- og museumsfeltet.

Etter at ABM-utvikling ble en del av i Norsk kulturråd, bibliotekutvikling ble overført til Nasjonalbiblioteket og en del av arkivutvikling ble overførte til Riksarkivet, ble museumsutvikling den viktigste oppgaven for ABM- delen i «det nye» Kulturrådet. Det konstateres at Utredningsgruppen markerer en avslutning av ABM-tankegangen i St.meld nr 22 (1999-2000) ved å foreslå at arkivutvikling overføres til Riksarkivaren uten å drøfte konsekvensene av dette.

Privatarkivsituasjonen er fortsatt uløst. Museene skal ivareta en mengde arkivmateriale av denne kategorien. Hvem skal legge til rette for at bedriftsarkiver, foreningsarkiver, stiftelsesarkiver blir ivaretatt?

Tilskuddsansvaret for Det nasjonale museumsnettverket ligger i Kulturdepartementet. Norsk Kulturråd har en koordinerende rolle i forhold til søknadsportal og statistikk samt noe rådgiving i forhold til budsjettprioriteringene.

Med utgangspunkt i følgende formulering på side 55 er det naturlig å spørre: «Med bakgrunn i at det fremdeles gjenstår en god del utviklingsarbeid i museumssektoren, mener utredningsgruppen likevel det er behov for å opprettholde en ordning med noen utviklingsmidler på museumsfeltet.»

Hva er en god del gjenstående utviklingsarbeid? Hva er noen utviklingsmidler?

Mener utredningsgruppen at med litt kortvarig og redusert innsats, så er museums-Norge ferdig utviklet?

Den fasen museene er inne i nå er kanskje den mest faglig utfordrende fasen siden tanken om en museumsreform startet med NOU: Museer, mangfold, minner, møtestad i 1996-97. Museene må finne et nytt ståsted med utgangspunkt i de samfunnsendringene vi opplever. Vi ser knapt nok globale variasjoner der vi før opplevde lokale variasjoner.

Problemstillinger knyttet til digitalisering på ABM-området, har utviklet seg uhyre raskt. Resultatene er til dels gode dersom en ser på forsøksprosjektene enkeltvis, men det mangler koordinering. Det samme gjelder utvikling av digitale kataloger for museer utenfor Det nasjonale museumsnettverket.

Sør-Trøndelag fylkeskommune er enig i utredningsgruppens konklusjon mht post 77 (eksklusive utviklingsmidler) og at egen initierte tiltak skal fases ut.

Sett fra fylkeskommunens ståsted, og med blick på de 10-15 siste åra, så har vi beveget oss fra å ha en svært aktiv og positiv periode (2000-2008) der det var et aktivt samspill mellom de ansvarlige for museumsutvikling på nasjonalt nivå til en tilstand nå med liten kontakt. Staten og det regionale nivået må sammen utfordre museene og samordne sine prioriteringer. Det er en stor oppgave å utvikle det norske museumslandskapet for det 21. århundret.

Organisering av sekretariatet for Den kulturelle skolesekken

Utredningsgruppa har foretatt en presis beskrivelse av ansvarsområdet for det nasjonale sekretariatet for Den kulturelle skolesekken som ligger under Norsk Kulturråd. Samtidig viser beskrivelsen at ansvarsområdet er stort, men lite påaktet i form at stillingsandeler.

Sør-Trøndelag fylkeskommune vil understreke at Den kulturelle skolesekken er en kulturpolitisk satsing som er unik med sin desentraliserte struktur, og at ordningen har vokst i kraft av lokalt og regionalt engasjement. Fylkeskommunene og noen kommuner er operatører for ordningen, og har utviklet et nasjonalt nettverk som i perioder har tatt på seg tunge nasjonale utviklingsoppgaver som kanskje burde vært løst av et nasjonalt sekretariat. Pr i dag består det nasjonale sekretariatet av to stillinger. Med så liten arbeidskapasitet på et nasjonalt nivå, er Norsk Kulturråd avhengig av et oppgående kollegium av regionale og lokale operatører.

Fylkeskommune som operatør for DKS har behov for nasjonale arenaer for dialog og faglig utvikling. Det er også behov for økt støtte opp mot internasjonale satsinger. Dessuten må dialog opp mot nasjonale skolemyndigheter styrkes. En tett dialog med fylkeskommunene om en styrket satsing på et nasjonalt nivå er helt nødvendig.

I rapporten «Det muliges kunst», gir ekspertgruppa for kunst og kultur i opplæringen 10 råd til kunnskaps- og kulturministrene om organisering og innhold av kunst og kultur for barnehage og skole. Det synes riktig å se deler av denne utredningen sammen med gjennomgangen av Norsk kulturråd.

Rådene legger vekt på at tilbudene til barn og unge må samordnes mest mulig og at arbeidet mellom aktørene må bli mer forpliktende. Dette angår også DKS.

Forvaltningsoppgavene som bidrar til at ordninga er nasjonal bør ligge hos en forvaltningsinstans mens utvikling av innhold må videreutvikles hos de nasjonale aktørene, og begreper for kvalitet og ansvar for helhetlig innlemming av kunst og kultur i skolen samordnes og utvikles på nasjonalt nivå.

Sør-Trøndelag fylkeskommune tilrår at forvaltningsoppgavene fortsatt skal ligge hos Norsk kulturråd. Fordeling av oppgaver, roller og ansvar i alle forvaltningsledd må tydeliggjøres. Den lokale forankringen i fylke og kommune forsterkes og styres lokalt slik at Den kulturelle skolesekken fortsatt blir en faktor i utviklingen av kunst og kultur i regionene både i og utenfor skolen og at regionenes særegenhet kan ivaretas.

Oppgaver på det internasjonale området

Vi støtter beskrivelsen om for mange i kunst – og kulturfeltet er «skillet mellom det som foregår i Norge og det som foregår i utlandet mer eller mindre visket ut». Utredningsgruppen anbefaler at Kulturrådet i fremtiden får en styrket og koordinerende rolle i innsatsen for å fremme internasjonal aktivitet og internasjonalt samarbeid. Sør-Trøndelag fylkeskommune støtter en slik anbefaling, men vil påpeke at et slikt økt koordineringsarbeid krever en god og nødvendig dialog med regionale og lokale myndigheter i. Mange regionale og lokale kunst – og kulturmiljø i Norge har i dag et omfattende internasjonalt engasjement som ikke nødvendigvis registreres og fanges opp av sentrale myndigheter. Alle landets fylkeskommuner er i større og mindre grad engasjert i internasjonale prosjekt. På kulturfeltet vil et Kulturråd som utfordrer og samarbeider tett med fylkeskommunene være et kjærkomment tilskudd som pr i dag ikke er tilstede. Det internasjonale engasjement på museumsfeltet og innen Den kulturelle skolesekken er i dag økende, men vil kunne styrkes med et Kulturråd som positiv samarbeidspartner.

Oppsummert:

- Fylkeskommunen støtter de perspektiver og prinsipper som utredningsgruppen har lagt vekt på i sin rapport. Disse er relevante også for forvaltning av regionale og lokale midler.

- Statistikken viser at det er store forskjeller mellom fylkene når det gjelder fordelingen av midler fra Norsk kulturfond. Det er viktig for Norge som kulturnasjon at det produseres et bredt spekter av kunst og kultur over hele landet.
- Kulturrådet bør ha dialog med regionale og lokale myndigheter om hvordan de best mulig kan bidra til å stimulere til et større mangfold av prosjekter og med større geografisk spredning. Det bør etableres tettere samhandling med lokalt og regionalt nivå både i saksforberedelsesfasen, men også ved vurdering av måloppnåelse, resultat og effekt av tilskudd.
- Det må konkretiseres hvordan deling av kunnskap, samspill og kommunikasjon med regionale og lokale beslutningsnivåer skal organiseres.
- Ved tildeling av prosjektstøtte der Kulturrådet forutsetter regional og lokal medfinansiering, må det etableres bedre dialog med regionale og lokale myndigheter. Det bør etableres årlige budsjettmøter for drøfting av slike tilskudd.
- Lokale og regionale myndigheter bør ha mulighet til å fremme forslag/anbefale medlemmer til både rådet og til fagutvalgene. (Kap.4.4)

Fylkeskommunen støtter utredningsgruppens anbefaling om å styrke Kulturrådets mandat på det internasjonale området. I dette bør det ligge et krav om at Kulturrådet aktivt skal bidra til å øke kompetansen i fylkene/på lokalt og regionalt nivå. Fylkeskommunen er for øvrig fornøyd med Kulturrådets engasjement og deltakelse på regionale seminarer som bidrar til økt kompetanse om europeisk kultursamarbeid.

- Fylkeskommune som operatør for DKS har behov for nasjonale arenaer for dialog og faglig utvikling. Dialog opp mot nasjonale skolemyndigheter må styrkes. En tett dialog med fylkeskommunene om en styrket satsing på et nasjonalt nivå er helt nødvendig.

Med hilsen

Astrid Fuglås
Fagsjef kulturutvikling